

ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

15²⁹
м/с

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
51-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ПРОФ. АНДРЕЙ ЧОРБАНОВ

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме мотивирани предложения за изменения и допълнения в Законопроекта за допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование № 51-502-01-37, внесен от Министерски съвет на 21 юли 2025 г., приет на първо гласуване на 08 октомври 2025 г.:

I. В § 7, в чл.16, ал.2 след думите „стандарт за“ да се добави „усвояването на“.

II. В § 21 (относно чл. 62), ал. 5 и 6 да се изменят така:

„(5) В населени места, в които функционират обособени детски градини, общините организират и осъществяват дейности по преодоляване на обособяването в населените места, в които са налице условия за това.

(6) Критериите за обособени детски градини и за населени места, в които са налице условия за осъществяване на политика за преодоляване на обособяването, се определят с държавния образователен стандарт за институциите.“

III. Параграф 26 (относно чл. 80) да се измени така:

„§ 26. В чл. 80, ал. 3 думите „и за иновативните училища“ се заменят със „за иновативните училища и за класическите училища“.

IV. В § 27 (относно чл. 83) да отпаднат точки 2 и 3 и да се измени така:

„§27. В чл. 83, ал. 3 се създават т.12 и 13:

12. класически;

13. комбиниран.“

V. В § 30 (относно чл. 88) да се направят следните изменения:

1. точка 2 да се измени така:

„2. Досегашната ал. 2 става ал. 3“.

2. да се създаде нова т. 3:

„3. Досегашната ал. 3 става ал. 4, като в нея думите „училищата по култура“ се заменят с „класическите училища“

3. Досегашните точки 3 и 4 да станат съответно точки 4 и 5.

VI. В § 34 (относно чл. 99), ал. 8 и 9 да се изменят така:

„(8) Общините, в които функционират обособени училища, задължително организират и осъществяват дейности по преодоляване на обособяването в населените места, в които са налице условия за това.

(9) Критериите за обособени училища и за населени места, в които са налице условия за осъществяване условия за осъществяване на политика за преодоляване на обособяването, се определят с държавния образователен стандарт за институциите.“

VII. В § 38 т. 3 да се измени така:

„3. Досегашните ал. 4, 5 и 6 стават съответно ал. 5, 6 и 7“.

VIII. В § 39, т. 3, в ал.5 навсякъде думите „по чл.190, ал. 4“ се заменят с „по чл. 190, ал. 3, т. 4“.

IX. В §45, т. 2 накрая думата „подготовка“ да отпадне.

X. В § 46:

1. В т. 1 и 2 след думите „дуална система на обучение“ да отпаднат думите „ се поставя запетая“;

2. В т.3 след думите „В ал.4“ да се добави „в текста преди т.1“.

XI. В § 49 (относно чл. 119):

1. Точка 2 да се измени така:

„2. Досегашните ал. 3 и 4 стават съответно ал. 4 и 5.“

2. Да се създаде т. 3:

„3. Досегашната ал. 5 става ал. 6, и в нея думите „по ал. 3“ се заменят с „по ал. 4“, а думите „по които то се извършва“ се заменят с „по които то задължително се извършва“.

3. Да се създаде т. 4:

„4. Създават се алинеи 7 – 11:

„(7) За определена учебна година министърът на образованието и науката със заповед може да определи и други учебни предмети, освен учебните предмети по ал. 6, по които да се проведе национално външно оценяване. Заповедта се издава преди началото на учебната година.

(8) Министърът на образованието и науката със заповед може да определи изпит по определен учебен предмет от националното външно оценяване да интегрира и няколко други учебни предмета, като в този случай се измерват и други ключови компетентности извън компетентностите по основния учебен предмет. Заповедта се издава преди началото на учебната година, като задължително определя учебните предмети, които ще участват интегрирано в националното външно оценяване за съответната година, както и формата на конкретния тест.

(9) В случаите по ал. 8 в изпитните материали за всяка от задачите се определя основният учебен предмет, към която ще се отнесе резултатът.

(10) Министърът на образованието и науката със заповед може да определи изпит от националното външно оценяване да включва няколко учебни предмети, като в този случай се измерват ключови компетентности по всеки един от тях. Заповедта се издава преди началото на учебната година, като задължително определя учебните предмети, които ще участват в националното външно оценяване за съответната година, както и формата на конкретния тест.

(11) За датите, класовете и учебните предмети на изпитите от национално външно оценяване, включително и за държавните зрелостни изпити, както и за конкретната им организация, министърът на образованието и науката издава заповеди.“

XII. В § 51 т. 2 думите „пред думата „Ученик“ се добавя „С изключение на случаите по чл. 124, ал. 1 и се поставя запетая““ се заменят с думите „С изключение на случаите по чл. 124, ал. 1, ученик“.

XIII. Параграф 55 (относно чл. 134) да се измени така:

„§ 55. В чл. 134, в ал. 2 думите „Изобразително изкуство и Философия“ се заменят с „Изобразително изкуство, Философия, Старогръцки език и Латински език,“.

XIV. Параграф 59 (относно чл. 143) да се измени така:

„§ 59. В чл. 143 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „план-прием“ се поставя запетая, добавя се „с изключение на случаите по ал. 2 и 4“ и се поставя запетая.

2. Създават се нови ал. 2, 3 и 4:

(2) Регионалното управление на образованието, съгласувано с общината, утвърждава училищния план-прием на училища с двусменен режим на организация на учебния ден и/или в обособените училища, като провежда политика за намаляване на приема в тези училища.

(3) Общината съвместно с регионалното управление на образованието насочва за приемане учениците в училищата, които не са обособени, като не допуска създаване на условия за вторично обособяване.

(4) Началникът на регионалното управление на образованието съгласувано с общината утвърждава училищния план-прием на училищата по ал. 3.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 5 и в нея:

а) точка 1 се изменя така:

„1. началника на регионалното управление на образованието съгласувано с министъра на образованието и науката – за училищата по чл. 142, ал. 3, т. 1 и 5, с изключение на училищата с национално значение, както и за общинските училища по чл. 142, ал. 3, т. 6;“

б) в т. 3 думите „чл. 142, ал. 3, т. 3 и 4“ се заменят с „чл. 142, ал. 3, т. 3, 4 и 7“;

в) в т. 4 думите „по чл. 38, ал. 4“ се заменят с „по чл. 38, ал. 9 и за държавните училища по чл. 142, ал. 3, т. 6“.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 6 и в нея, в т. 2 думите „чл. 38, ал. 4“ се заменят с „чл. 38, ал. 9“.

5. Създава се ал. 7:

„(7) Броят на местата в V клас в държавния план прием за училище по чл. 142, ал. 3, т. 6 се определя така, че при определяне на държавния план-прием на учениците от випуска в VIII клас да се осигури увеличение с поне 60 на сто на броя на местата спрямо броя на местата за прием в V клас.“

6. Досегашната ал. 4 става ал. 8 и в нея думите „по ал. 2“ се заменят с „по ал. 5“, а думите „по ал. 3, т. 1“ се заменят с „по ал. 6, т. 1“.

7. Досегашната ал. 5 става ал. 9 и в нея думите „по чл. 142, ал. 3, т. 1 и 5“ се заменят с „по чл. 142, ал. 3, т. 1, 5 и 6“.

8. Досегашната ал. 6 става ал. 10 и в нея думите „чл. 142, ал. 3, т. 3 и 4“ се заменят с „чл. 142, ал. 3, т. 3, 4 и 7“.

XV. В § 62 (относно чл. 146) да се създаде т. 3:

„3. Създава се ал. 3:

„(3) За училищата по ал. 2, т. 3 министърът на образованието и науката със заповеди определя датите на изпитите за проверка на способностите, конкретната им организация и утвърждава учебно-изпитните програми за провеждането им.“

XVI. В § 64, в текста преди чл. 147а думите „чл. 47а“ да се заменят с „чл. 147а“.

XVII. Параграф 72 да се измени така:

„§ 72. В глава седма наименованието на раздел II се изменя така:

„Оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, учебници, учебни комплекти, както и учебни помагала за подпомагане обучението, организирано в чужбина и по български език за интеграционно езиково обучение“.

XVIII. В § 76, в чл. 159а, ал. 1 думите „е установил“ се заменят с „констатира“.

XIX. В § 82, в чл. 164а, ал. 3 думите „по ал. 1“ да се заменят с „по ал. 2“.

XX. В § 84:

1. В текста преди т. 1 да отпадне думата „допълнения“;

2. В т. 1 думите „в основния текст“ да се заменят с „текста преди т. 1“.

XXI. В § 94, т. 4 накрая думите „и се поставя запетая“ да отпаднат.

XXII. В § 104 (относно чл. 199):

1. Точка 3 да се измени така:

„3. Досегашните ал. 2 и 3 стават съответно ал. 4 и 5“.

2. В т. 4 ал. 6 да се измени така:

„(6) Когато ученикът с поведението си значително възпрепятства провеждането на дейности в училището, той може да бъде отстранен от учебните часове и дейностите в училището за срок не по-дълъг от три учебни дни. В тези случаи ученикът е длъжен да присъства в училището за времето на съответните учебни дни, като изпълнява други дейности, определени в правилника за дейността на съответното училище.“

XXIII. В § 108, в чл. 203, ал. 1, т.1 думите „психолога или педагогическия съветник“ се заличават.

XXIV. В § 109 (относно чл. 204), т. 2 да се измени така:

„2. В ал. 3 изречение второ се изменя така: „Изслушването се извършва от директора или от оправомощено от него лице в присъствието на психолог или на педагогически съветник.“

XXV. В § 117 т. 3 да се измени така:

„3. В ал.6 думите „общината, както и представител на общественния съвет“ се заменят с „общината“.

XXVI. В § 122, в т. 2 думите „от един кредит годишно“ се заменят с „един кредит годишно“.

XXVII. Параграф 128 (относно чл. 228) да се измени така:

„§ 128. В чл. 228 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) В детските градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие и в специализираните обслужващи звена по чл. 50, ал. 1, т. 5 ежегодно се извършва оценяване на труда на педагогическите специалисти“.

2. В ал. 2:

а) текстът преди т. 1 да се измени така:

„(2) Оценяването на труда на учителите, директорите и другите педагогически

специалисти се извършва от комисия, определена от работодателя, съгласувано с педагогическия съвет, като в нейния състав задължително се включват:

б) в т. 1 след думата „образованието“ се поставя тире и се добавя „когато началникът на регионалното управление на образованието не е работодател на директора“, а думата „атестиране“ се заменя с „оценяване на труда“;

в) в т. 2 думата „атестиране“ се заменя с „оценяване на труда“.

3. В ал. 4 думата „атестиране“ се заменя с „оценяването на труда“.

4. Създава се нова ал. 5:

„(5) Педагогическата работа на педагогическите специалисти не може да се оценява въз основа на документите, които той е длъжен да съставя.“

5. Досегашната ал. 5 става ал. 6 и се изменя така:

„(6) Резултатът от оценяването на труда освен за кариерното развитие и за определяне на допълнително трудово възнаграждение за постигнати резултати от труда може да служи и за насочване за повишаване на квалификацията, както и за поощряване на оценявания педагогически специалист.“

6. Досегашната ал. 6 става ал. 7, и в нея:

а) в текста преди т. 1 думата „атестирането“ се заменя с „оценяването на труда“, а думите „атестационната комисия“ се заменят с „комисията по ал. 2“;

б) в т. 4 думата „атестирането“ се заменя с „оценяването“.

7. Досегашната ал. 7 става ал. 8 и се изменя така:

„(8) В 7-дневен срок от запознаване с резултата от оценяването на труда му педагогическият специалист, получил най-ниската оценка, може да го оспори, като подаде мотивирано писмено възражение пред:

1. пред министъра на образованието и науката – за директорите или
2. пред началника на регионалното управление на образованието – за учителите и другите педагогически специалисти.“

8. Създава се нова ал. 9:

„(9) В 3-дневен срок след изтичане на срока по ал. 8 съответният орган по ал. 7 се произнася по възражението, като може да потвърди или да повиши резултата от оценяването на труда.“

9. Досегашната ал. 8 става ал. 10 и се изменя така:

„(10) Учителите, директорите и другите педагогически специалисти, получили най-ниския резултат от скалата на оценяване, може да се освободят от заеманата длъжност на основание чл. 328, ал. 1, т. 5 от Кодекса на труда.“

10. Досегашната ал. 9 става ал. 11, като в нея думата „атестирането“ се заменя с „оценяването“, а думите „по ал. 6“ се заменят с „по ал. 7“.

XXVIII. В § 130 т. 3 да се измени така:

„3. В ал. 3 думата „регистъра се заменя с „информационната система с регистъра“.

XXIX. В § 136, в чл. 244а, ал. 6 думите „по ал. 4, т. 2“ да се заменят с „по ал. 5, т. 2“.

XXX. В § 139 думите „Създава се чл. 250а:“ се заменят с „В глава дванадесета се създава чл. 250а:“

XXXI. В § 140 т. 1 да се измени така:

„1. В ал. 1 думата „териториални“ се заменя със „специализирани териториални“.

XXXII. В § 142, в чл. 256, ал. 1, т. 13 да се измени така:

„13. дейностите по преодоляване на обособяването, когато на територията на населеното място функционира обособена детска градина или обособено училище и са налице условия за провеждане на политика за преодоляване на обособяването.“

XXXIII. Параграф 148 да се измени така:

„§ 148. В чл. 283 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 се създава изречение трето: „Средства от държавния бюджет за транспорт се предоставят и за деца в задължителна предучилищна възраст, и за ученици от I до XII клас със специални образователни потребности, които пътуват ежедневно за обучение до център за специална образователна подкрепа в друго населено място в същата или в съседна административно-териториална област.“

2. Създава се нова ал. 15:

„(15) Когато по време на изплащане на средствата по ал. 12 общината по местоживее на детето предложи равностойно място в общинска детска градина или училище, родителите имат право да откажат заемането му, като в този случай изплащането на средствата по ал. 12 продължава до края на учебната година, а свободното място се предлага на друго дете.“

3. Създава се ал. 16:

„(16) Правото на родителите по ал. 15 да откажат заемане на предложено равностойно свободно място, без да се прекрати изплащането на средствата по ал. 12, може да се упражни еднократно за периода на предучилищното образование.“

4. Досегашната ал. 15 става ал. 17.“

XXXIV. В § 149 т. 2 да се измени така:

„2. В ал. 3 думата „предучилищна“ се заменя със „задължителната предучилищна“.

XXXV. В § 150, в т. 2 думите „по ал. 1, т. 1 – 4 и т. 7“ да се заменят с „по ал.1 , т. 1, 2, 3, 4, 7 и 10“.

XXXVI. Да се създаде нов §158:

„§158. В чл. 337 се правят следните изменения:

1. Думите „чл.336, ал.1, т.1, 3-6“ се заменят с думите „чл.336, ал.1, т.1, 3, 4 и 6“;
2. Думите „чл.336, ал.2, т. 4-6“ се заменят с думите „чл.336, ал.2, т. 4 и 6“.

XXXVII. Да се създаде нов §160:

„§ 160. В Чл.349, ал.1 думите „чл.161, ал.4“ се заменят с „чл.161, ал.5““

XXXVIII. В параграф 159, който става § 161 (относно § 1 от Допълнителните разпоредби) да се направят следните изменения и допълнения:

1. В т. 3, точка 3а да се измени така:

„3а. „Вторично обособяване“ е процес на увеличаване на дела на децата и учениците, чиито майчин език е ромски, в една детска градина или училище, поради отписването на други деца или ученици.“

2. да се създаде нова т. 4:

„4. Създава се т. 4а:

„4а. Дейности за преодоляване на обособяването“ е комплекс от дейности, необходими за ефективна образователна интеграция в образователната система на деца или ученици, чиито майчин език е ромски, в т.ч. ограничаване на приема им в обособени детски градини или училища, насочване, осигуряване на приема, организиране на транспорт до необособени училища и др.“

3. Досегашните точки 4, 5 и 6 да станат съответно точки 5, 6 и 7.

4. Досегашната точка 7 да стане точка 8, и в нея т.16а да се измени така:

„16а. „Обособени детски градини или училища“ са детски градини или училища с деца или ученици, чиито майчин език е ромски, в които поради високата им концентрация е невъзможно осъществяването на политика за ефективна образователна интеграция“

5. Досегашната т. 8 да отпадне.

6. Да се създаде нова т. 9:

„9. Създава се т. 16б:

„16б. „Образователната интеграция“ е институционален процес, при който образователни субекти, носители на етнокултурни специфики, си взаимодействат в единна образователна среда, като в процеса на обучение, възпитание и социализация формират интеркултурни компетентности и споделени граждански ценности, запазвайки етнокултурна идентичност и получавайки равни възможности за социална реализация.“.

7. Досегашните точки 9-13 да станат съответно точки 10-14.

8. Досегашната точка 14 да стане съответно т. 15 и да се измени така:

„15. Точка 37 се изменя така:

„37. „Наставник“ е учител, който подпомага новоназначен учител и му оказва методическа и организационна подкрепа за ефективното включване в образователния процес, мотивира професионалното усъвършенстване и кариерно развитие“.“

XXXIX. В § 160, който става § 162 т. 5 да отпадне.

XL. В § 161, който става § 163 да се направят следните допълнения и изменения:

1. Навсякъде думата „закона“ да се замени с „този закон“.

2. В ал. 5 да се създаде изречение второ: „За приема на тези ученици в математическите и природо-математическите гимназии, включително и в същото училище, може да се организира и проверка на способностите при условията на чл. 146.“

XLI. Досегашният § 162 да стане § 164.

XLII. В § 163, който става § 165 навсякъде думата „закона“ да се замени с „този закон“.

XLIII. Досегашният § 164 да стане § 166.

XLIV. В § 165, който става § 167 думите „с който се изменя чл.228“ да се заменят с „(относно чл.228)“.

XLV. Да се създаде нов §168:

„§ 168. За учебната 2025-2026 година министърът на образованието и науката може да издаде заповедите по чл. 119, ал. 7, 8, 10 и 11 за националните външни оценявания, включително и за държавните зрелостни изпити, както и заповедите по чл. 146, ал. 3 за изпитите за проверка на способностите до два месеца след влизане в сила на този закон.“

XLVI. Да се създаде нов §169:

„§ 169. Децата и учениците, приети при условията на отменения чл. 10, ал. 4 и 5 в частните детски градини и училища, продължават обучението си в същата детска градина, съответно в същото училище при условията, при които са приети, до края на предучилищното образование или до края на съответния етап от степента на училищното образование.“

XLVII. Досегашните параграфи 166-169 да станат съответно параграфи 170-173.

XLVIII. Досегашният § 170 относно влизането в сила на закона да стане параграф последен - § 176.

XLVIX. Досегашният § 171 да стане § 174.

L. Досегашният § 172 да стане § 175 и в него думите „в класическите училища“ да се заличат.“

МОТИВИ:

1. Предлага се промяна, която определя, че за обособени детски градини и училища се приемат детските градини и училищата с висока концентрация на деца и ученици с майчин ромски език, т.е. обособяването е въз основа на майчиния език, а не въз основа на произхода. Това спомага да се избегне позоваването на произхода и на етническата принадлежност, както и да се избегне третирането на една етническа група

по различен начин. Целта е да не се наруши принципът на етническата неутралност, който е в основата на антидискриминационното законодателство, и оттам да влезе в противоречие с принципа на недискриминация по етнически произход. От друга страна, разпоредбите на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) определят наличието на учебен предмет майчин език, съответно утвърждаването на учебни програми и учебници по майчин език, включително майчин ромски език, което прави позоваването на обособяването на детските градини и училищата на основата на концентрацията на деца и ученици с майчин ромски език последователно и систематично;

2. Допълва се разпоредбата на чл. 199, ал. 6, като се определя, че когато ученик с поведението си значително възпрепятства провеждането на дейностите в училището, той може да бъде отстранен не от училище, а от учебните часове и от дейностите в училището за срок не по-дълъг от 3 учебни дни, и в тези случаи ученикът е длъжен да присъства в училището за времето на съответните учебни дни. По време на това присъствие в ал. 7 е пояснено, че ученикът се ангажира с дейности за мотивация и за преодоляване на проблемното му поведение. Така ще се избегне отстраняването на ученика от училище и неангажирането му с полезни за него дейности за времето на отстраняването му. В същото време ще спомогне да бъдат организирани подходящи дейности с ученика от страна на училището, които да допринесат за преодоляване на поведенческите му прояви и да го мотивират за учебен труд и за активно участие в живота на институцията;

3. В чл. 203, ал. 1, т. 1 по отношение на процедурата за налагане на санкцията „преместване в друга паралелка в същото училище“ отпада участието на психолога или на педагогическия съветник. Мотивите за това предложение са свързани с обстоятелството, че психологът и педагогическият съветник са т.нар. подкрепящи специалисти. Това са специалисти, които изграждат доверителни отношения с учениците и им оказват подкрепа за тяхното личностно развитие, което изключва изготвянето от тяхна страна на предложения за налагането на санкции;

4. С предложените промени в чл. 228 се цели въвеждане на ясна, обективна и ежегодна система за оценяване на труда на педагогическите специалисти, гарантиране на професионална подкрепа за педагогическите специалисти, получили по-ниски оценки, чрез системно методическо подпомагане и наставничество. Предоставената е възможност за обжалване на оценката от по-висока инстанция, с което се цели осигуряване на прозрачност, последователност и справедливост в процедурите по

оценяване и оспорване на резултатите от оценяването на труда. Включването на възможност резултатите да се използват за определяне на допълнително възнаграждение на педагогическите специалисти и за насочване към квалификационни дейности създава мотивираща връзка между труда, развитието и поощрението. Подобряване на механизмите за подкрепа на педагогическите специалисти при ниски резултати от ежегодното оценяване - индивидуализиране на мерките при ниска оценка според нуждите от подкрепа чрез анализ, план, наставничество, методическа подкрепа от РУО, като се въвежда системен подход за подпомагане на педагогическите специалисти, а не санкциониране. Постигане на по-добро съчетаване на оценяването и квалификацията, включително насочване на учителите към целенасочено планиране на подкрепа. Повишаване на общественото доверие в справедливостта и обективността на оценяването на труда на педагогическите специалисти. От текста са премахнати категоричните и детайлни цели, за да не се допусне ограничаване на възможностите системата на предучилищното и училищното образование да адаптира оценяването към нови стратегически приоритети, въвеждането на иновации относно педагогическата ефективност, както и възможността да се реагира на промени в професионалните профили на педагогическите специалисти, които регламентират компетентностите им. Отпадането на конкретните цели позволява динамично развитие на оценяването на труда на педагогическите специалисти, съобразено с образователните политики и международните практики.

5. Във връзка с осигуряване на предвидимост и възможност за кандидатстване на ученици в специализираните математически и природо-математически гимназии и след 4., и след 7. клас, е нужен баланс и оптимално планиране на броя на паралелките, които се приемат в 5. и в 8. клас, при отчитане на параметрите на средата в конкретното училище. С цел равнопоставеност на всички випуски ученици, които кандидатстват в специализираните математически и природо-математически гимназии след завършен 7. клас, се създава възможност за приемането им не само въз основа на резултатите от националното външно оценяване, но и от изпити за проверка на способностите;

6. На законово равнище се очертава спецификата на профил класически, като към възможните профилиращи предмети, по които се допуска полагане на втори задължителен ДЗИ, се добавят старогръцки език и латински език. Разширява се възможността за обучение в профил „Класически“ не само в класическите специализирани училища, каквото към момента е НГДЕК, но и за други училища, напр.

хуманитарни гимназии и духовни училища, които имат преподаватели със съответната квалификация;

7. С цел осигуряване на предвидимост и прозрачност, на законово равнище се посочват възможностите за провеждане на национално външно оценяване не само по отделен учебен предмет, но и чрез изпит, който интегрира няколко учебни предмета, като в този случай общият резултат се отнася към основния учебен предмет, или и чрез изпит, който комбинира няколко учебни предмета, по всеки от който се формира отделен резултат. В същото време на министъра на образованието и науката се делегира правото със свои заповеди да определя датите и конкретната организация, а в отделни случаи – и конкретните параметри, в т.ч. формат, на изпитите от националното външно оценяване в края на 4., 7. и 10. клас, на държавните зрелостни изпити, както и на изпитите за проверка на способностите за приемане на ученици на места по държавния план-прием и допълнителния държавен план-прием в училищата по чл. 38, ал. 9 и в държавните училища по чл. 142, ал. 3, т. 6. Предвижда се за настоящата учебна година министърът на образованието и науката да издаде такива заповеди в срок до два месеца след влизане в сила на закона.

8. Наред със спортните училища и с училищата по изкуствата се дава възможност и на духовните училища да използват часовете, предвидени за общообразователните предмети музика и изобразително изкуство в раздел А от учебни план, за придобиване на специализирана подготовка.

9. Предлаганите промени в чл. 143 целят да осигурят по-добра координация между директора, регионалното управление на образованието и общината при определяне на училищния план-прием. С въвеждането на контролен механизъм за училища с двусменен режим и/или обособени училища се цели ограничаване на небалансирания прием и предотвратяване на вторичното обособяване. По този начин ще се постигне равномерно разпределение на учениците в населените места и по-ефективно използване на училищната мрежа и материалната база. Необходимо е да се осигури последователност и предвидимост при планиране на приема между V и VIII клас, като се гарантира устойчивост на процеса и съответствие между приема, капацитета на училищата и демографските тенденции. Предлаганите промени гарантират по-добро планиране на приема, оптимално използване на капацитета на училищата и развитие на училищната мрежа.

10. Създаването на нова преходна разпоредба цели уреждането на заварените случаи на приети деца и ученици в частни детски градини за обучение без заплащане

след отмяната на изискването на чл.10, ал. 3 и ал. 4 - 20% от децата и учениците в частните детски градини и училища, включени в държавното финансиране да се обучават безплатно.

За периода от приемането на тази възможност през 2018 г. до момента частните училища и детски градини, включени в държавното финансиране, прилагаха ал. 3 и ал. 4 на чл.10, а именно 20 на сто от приеманите деца и ученици да се обучават без заплащане. Отмяната на чл.10, ал. 3 и ал. 4 от ЗПУО ще завари действащи договори между частните институции и родители на деца и ученици за безплатно обучение. Ако не бъде дадена отлагателна възможност за заварените случаи, ще се създаде напрежение и необходимост за преместване на деца и ученици още по време на настоящата учебна година, ако родителите им не могат да поемат финансов ангажимент за дейностите срещу заплащане. От друга страна преместването на деца и ученици в София и други градове е затруднено поради липсата на свободни места в общинските детски градини и в предпочитаните училища.

С предложената разпоредба ще се създаде възможност за деца и ученици, които се обучават без заплащане в частни детски градини и училища да завършат предучилищното си образование или съответния етап от степента на училищното образование при условията, при които са приети. По този начин няма да се нарушат условията, при които са приети тези деца и ученици, и отмяната на ал. 3 и ал. 4 на чл. 10 ще се прилага само при реализирането на новия прием.

11. С предложението в чл. 283 от ЗПУО се цели да се въведе възможност на децата, записани в частни детски градини или които се обучават по друг начин извън държавните и общинските институции от системата на предучилищното и училищното образование, за които се получават компенсции, поради липсата на свободни места в общински детски градини, да не бъдат спирани компенсациите до края на учебната година, ако им бъде предложено свободно място в общинска детска градина.

Преместването на децата от една (в случая частна) детска градина в друга (общинска) в случаите, когато през време на учебната година е налично свободно място в общинската детска градина, се отразява негативно на децата, както в чисто емоционален план, така и по отношение ефективността на възпитателните и обучителни дейности. Поради тази причина предложените допълнения ще дадат възможност на родителите по тяхно решение да продължат обучението в частната детска градина, в която е записано детето до края на учебната година, като компенсацията ще продължи

да се изплаща. Освободеното място в условията на недостиг на места в общинските детски градини ще бъде предложено и съответно заето от друго дете.

С предложените текстове ще се избегне създаването на стрес и тревожност от чести промени у децата в ранна детска възраст и техните родители. Правото на родителите да получават компенсации, ако откажат предложеното свободно място в общинска детска градина ще се прилага еднократно за периода на предучилищното образование.

ВНОСИТЕЛИ:

АНДРЕЙ ИВАНОВ ЧОРБАЏОВ

Христина Иванова Георгиева

Неля Николаева Цанкова

Марияна Радева Тоданчева

Йорданка Асимова Янганкова

Фреданик Иванова Казарева

Десисла Димитрова Петкова

Христина Кирилова Димитрова

Косафин Георгиев Ангелов